

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/21/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201040
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012201040.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vázovová 4, 812 34 Bratislava, zastúpeného JUDr. Jurajom Trokanom, advokátom, Radlinského 1, 917 00 Trnava, proti odporcovi: Okresný úrad Bratislava (predtým Obvodný pozemkový úrad Bratislava, Trenčianska 55, 821 09 Bratislava), za účasti 1/ T. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., zastúpený advokátkou JUDr. Gabrielou Igazovou, so sídlom Mýtna 11, 811 07 Bratislava, 2/ N. D., nar. XX.XX.XXXX., bytom A., zastúpená JUDr. Tomášom Plankom, advokátom so sídlom AK Námestie Slobody 10, 811 06 Bratislava, 3/ Slovenský pozemkový fond, Budková 36, 817 15 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave č. k. 1438/99 Zn. 0168/07/2083/12/MBE zo dňa 12.04.2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/7/2012-49 zo dňa 6. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/7/2012-49 zo dňa 6. novembra 2012 vo veci samej p o t v r d z u j e.

Výrok o trovách prvostupňového konania v napadnutej časti vo vzťahu k zúčastnenej osobe v 1. rade m e n í tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť zúčastnenej osobe v 1. rade na účet jeho právnej zástupkyne 323,50 € na náhradu trov prvostupňového konania z titulu trov právneho zastúpenia.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Obvodný pozemkový úrad v Bratislave rozhodnutím č. k. 1438/99 Zn. 0168/07/2083/12/MBE zo dňa 12.04.2012 rozhodol ako správny orgán príslušný podľa § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, vo veci práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatneného na základe zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému

poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon“), že T. D., nar. XX.XX.XXXX a N. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja v podiele 1 k celku sú dedičmi po oprávnenej osobe v zmysle ust. § 4 ods. 1 zákona a spĺňajú podmienky uvedené v ust. § 6 ods. 1 písm. k) zákona, nakoľko vlastníctvo k uplatneným pozemkom prešlo na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Preto sa im vydávajú nehnuteľnosti v pôvodnom k. ú. A. (v súčasnosti k. ú. K.), parcela reg. C KN 2998/17, výmera 3.106 m², druh pozemku v reg. C KN ostatná plocha (druh pozemku v PK záhrada, vinica) s tým, že sú povinní vrátiť štátu sumu vo výške 1.036,67 €. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam prešlo na štát v dôsledku kúpnej zmluvy zo dňa 12.08.1987 uzatvorenej medzi Jánom Zsúrikom, nar. dňa 01.04.1936 ako predávajúcim a Slovenskou vysokou školou technickou Bratislava ako kupujúcim, ktorou bola vykúpená celá parcela č. 20117/1 o výmere 2.552 m² a časť parcely č. 20117/2 o výmere 554 m², k. ú. K., za kúpnu cenu 31.231,- Kčs za pozemky, 18.103,- Kčs za trvalé porasty a 189,- Kčs za plot. Po rozsiahlom dokazovaní, najmä výsluchom svedkov, dospel odporca k záveru, ktorý je v rozhodnutí podrobne odôvodnený, že v konaní bolo preukázané uzavretie zmluvy v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, preto považoval zákonné podmienky na vydanie nehnuteľností za splnené.

II.

Krajský súd v Bratislave, rozhodujúc o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu správneho orgánu, napadnutým rozsudkom predmetné rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil, pretože dospel k záveru, že odporca náležitým spôsobom zistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie je v súlade so zákonom.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci už rozhodol Krajský súd v Bratislave rozhodnutím sp. zn. 7Sp/2/2010 zo dňa 08.11.2011, ktorým predchádzajúce rozhodnutie odporcu zo dňa 16.10.2009, č. j. 1438/99 zn. 5338/09/168/07/MBE 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia vo vzťahu k splneniu nápadne nevýhodnej podmienky na strane predávajúceho pri uzatváraní kúpnej zmluvy zo dňa 12.08.1987. V novom konaní navrhovateľ predovšetkým namietal nepreukázanie nápadne nevýhodných podmienok pri uzatváraní kúpnej zmluvy, keď odporca na jednej strane považoval predmetné nehnuteľnosti za patriace do poľnohospodárskeho pôdneho fondu a na druhej strane ich považoval aj za pozemky určené na zastavanie. Podľa názoru krajského súdu sa odporca s touto námietkou dostatočne vysporiadal. Že predmetná nehnuteľnosť mala v čase prevodu vlastníctva charakter poľnohospodárskej pôdy dokazuje skutočnosť, že Obvodný súd Bratislava IV, na ktorom bol nárok pôvodne uplatnený, konanie vo veci dňa 01.09.1995 právoplatne zastavil a vec postúpil právnomu predchodcovi odporcu práve z dôvodu, že nehnuteľnosť v čase prevodu vlastníctva mala charakter poľnohospodárskej pôdy, čím boli splnené podmienky § 1 zákona č. 229/91 Zb. a právne účinky spojené s podaním návrhu zostali zachované. V novom konaní bolo preukázané, že predmetné nehnuteľnosti sa v čase ich výkupu využívali na poľnohospodárke účely. Rovnako mal súd za preukázané, že predávajúci dostal od štátu za ním predanú nehnuteľnosť o 30 889,- Kčs menej ako stanovoval cenový predpis, pretože nehnuteľnosť nemala byť ocenená podľa ods. 2 § 14 vyhlášky Slovenského cenového úradu č. 129/1984 Zb., ale podľa ods. 1 vzhľadom na existenciu územného rozhodnutia. Krajský súd nepovažoval za dôvodnú ani navrhovateľom namietanú preklúziu uplatneného nároku, pretože nárok na vydanie nehnuteľnosti bol uplatnený dňa 31.03.1992 cestou Obvodného súdu Bratislava IV, ktorý konanie v zmysle ust. § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil a vec postúpil právnomu predchodcovi odporcu Pozemkovému úradu Bratislava mesto, pričom právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostali zachované.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že zúčastneným osobám priznal ich náhradu z titulu trov právneho zastúpenia, a to zúčastnenej osobe v 1. rade vo výške 429,79 € a zúčastnenej osobe v 2. rade vo výške 159,16 €, v oboch prípadoch na účet ich právnych zástupcov.

III.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie z dôvodu, že krajský súd nedostatočne právne posúdil príslušnosť správneho orgánu vo veci konať vzhľadom na zistený skutkový stav. Má za to, že odporca nebol orgánom príslušným vo veci konať podľa zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde

a inému poľnohospodárskemu majetku, najmä ustanovenia § 1 zákona, pretože v rámci dokazovania poukázal na skutočnosť, že sa nejednalo o poľnohospodárske pozemky, ale o stavebné pozemky. Krajský súd sa vecnou príslušnosťou správneho orgánu nezaoberal. Namietať tiež výšku trov konania priznaných JUDr. Igazovej, konkrétne priznanie odmeny za poradu s klientom pred pojednávaním v trvaní dvoch hodín, ktoré nepovažoval za účelne vynaložené a navrhoval tiež zníženie základnej sadzby odmeny v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V doplnení odvolania v rámci lehoty na podanie odvolanie rozšíril odvolacie dôvody o námietku preklúzie s tým, že právny predchodca žiadateľov T. D. a N. D., Q. D. si reštitučný nárok neuplatnil v prekluzívnej lehote do 31. decembra 1992 podľa zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, lebo nedodržanie tejto lehoty nemožno konvalidovať odkazom na ust. § 104 ods. 1 O.s.p. a podanie Q. D. bolo príslušnému pozemkovému úradu odstúpené súdom až v roku 1995, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty. Navrhol preto, aby najvyšší súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd nebol vysporiadal. Stotožňuje sa so záverom súdu, že správny orgán náležitým spôsobom zistil skutkový stav a správne aplikoval aj príslušné zákonné ustanovenia. Navrhol preto rozsudok krajského súdu potvrdiť v celom rozsahu ako vecne správny a zákonný.

K odvolaniu sa vyjadrili aj zúčastnené osoby. Účastníčka v 2. rade reagujúc na odvolacie dôvody uviedla, že ak sa poľnohospodárska pôda vykupovala na účely výstavby a v čase výkupu už existovalo územné rozhodnutie, mal byť ohodnotený ako stavebný pozemok, čo ale nemiení nič na podstate reštitúcie podľa zákona o pôde č. 229/91 Zb. patriacej do príslušnosti pozemkového úradu. Otázka preklúzie už bola v konaní vyriešená a bola uznaná včasnosť uplatnenia nároku. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil správnosť rozhodnutia pozemkového úradu, nezistil nezákonnosť jeho postupu. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil a priznal jej náhradu trov.

Účastník v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že konajúci súd nepochybil a postupoval v zmysle zákona, keď si osvojil argumenty a dôkazy, ktorými odporca odôvodnil svoje rozhodnutie. V procese dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že sa dotknuté nehnuteľnosti v čase prechodu do vlastníctva štátu na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.08.1987 využívali na poľnohospodárske účely. Potvrdzuje to aj znalecký posudok vypracovaný znalcom Ing. J. J. pod č. 31/2009 dňa 02.03.2009, v ktorom sa uvádza, že pozemok bol v roku 1987 využívaný ako záhrada, kúpna zmluva bola uzatvorená pre majetkoprávne usporiadanie pozemkov a priestorov určených na výstavbu Školského jadrového reaktora VR-18 v Bratislave, pričom znalec vyčíslil hodnotu predávaných pozemkov na 62 120,00 Kčs. V kúpnej zmluve bola ale kúpna cena určená sumou 31 231,-Kčs podľa znaleckého posudku Ing. D. T. 28/87 zo dňa 15.06.1987, ktorý sa nezachoval. Za správny považuje aj názor konajúceho súdu, že neobstojí námietka navrhovateľa o preklúzii nároku v zmysle § 13 ods. 1 zákona, pretože nárok na vydanie nehnuteľností bol uplatnený Q. D. dňa 31.03.1992 cestou Obvodného súdu Bratislava IV, ktorý uznesením č. k. 5C 118/92-43 zo dňa 01.03.1995, právoplatným dňa 01.09.1995 konanie v zmysle ust. § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil a vec postúpil právnomu predchodcovi odporcu Pozemkovému úradu Bratislava - mesto, čím právne účinky spojené s podaním návrhu zostávajú zachované. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý bol vydaný v súlade so zákonom, potvrdil a zaviazal navrhovateľa na náhradu trov konania.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa vo veci samej nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250j ods. 3 O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) minimálne päť dní vopred a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. októbra

2013.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 1. októbra 2013 obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Účastníkom konania na strane odporcu sa preto z titulu zákonných zmien stal Okresný úrad Bratislava.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím odporca v rámci konania podľa reštitučného zákona priznal zúčastneným osobám v 1. a 2. rade postavenie právnych nástupcov po oprávnenej osobe a rozhodol o navrátení vlastníctva k špecifikovaným pozemkom.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či krajský súd posúdil vec správne, keď potvrdil preskúmvané rozhodnutie odporcu č. k. 1438/99 Zn. 0168/07/2083/12/MBE zo dňa 12.04.2012, najmä či sa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod, aby sa v logických argumentoch a relevantných právnych záveroch odchýlil od dôvodov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, obmedzil sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. iba na právne vyhodnotenie odvolacích námietok.

Podstatou podaného odvolania je tvrdenie, že rozhodnutie vydal nepríslušný správny orgán a že uplatnený nárok je prekludovaný, pretože nebol uplatnený v zákonnej lehote podľa zákona č. 229/1991 Zb. Tieto námietky už boli uplatňované aj v konaní pred súdom prvého stupňa a krajský súd na ne v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval, preto odvolací súd toto odôvodnenie, s ktorým sa stotožňuje, iba dopĺňa.

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Ako vyplýva z obsahu pripojených spisov, právny predchodca zúčastnených osôb v 1. a 2. rade Q. D. si uplatnil návrh na vydanie predmetných nehnuteľností proti navrhovateľovi ako povinnej osobe dňa 31. marca 1992 na Obvodnom súde Bratislava 4, ktorý uznesením zo dňa 1. marca 1995 konanie vedené pod sp. zn. 5C 118/92 zastavil podľa § 104 ods. 1 O.s.p. s tým, že po právoplatnosti uznesenia vec postúpi Pozemkovému úradu Bratislava (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.09.1995). V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré prešli do vlastníctva odporcu (v tomto konaní navrhovateľa) na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.08.1987, sa v čase prevodu vlastníctva nachádzali v poľnohospodárskom pôdnom fonde, preto pre tento prípad nemožno aplikovať zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, ale zákon č. 229/1991 Zb. a v prvom stupni je preto daná právomoc konať o vydanie nehnuteľnosti pozemkovému úradu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované. Z uvedeného je zrejmé, že pôvodný navrhovateľ si svoj reštitučný nárok uplatnil včas v zmysle zákonnej lehoty stanovenej v § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. a preto námietka o zániku nároku nie je opodstatnená.

Druhá odvolacia námietka sa týkala príslušnosti odporcu, resp. jeho právneho predchodcu vo veci konať podľa zákona č. 229/1991 Zb., keď navrhovateľ dôvodil, že v konaní bolo zistené, že sa nejednalo o poľnohospodárske, ale stavebné pozemky. Toto tvrdenie nekorešponduje so zisteným skutkovým stavom, pretože pre posúdenie, či sa jednalo o pôdu patriacu do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, bolo rozhodujúce jej zatriedenie v čase prevodu vlastníckeho práva, pričom nebolo sporné, že ku dňu 12.08.1987 bola ako druh pozemku v PK uvedená záhrada, resp. vinica a nebolo sporné, že ako záhrada bol tento pozemok v roku 1987 aj využívaný. Na tejto skutočnosti nič nemení záver znalca Ing. J. J., ktorý vyslovil vo svojom znaleckom posudku č. 31/2009 zo dňa 2. marca 2009, že cena predmetnej

nehnuteľnosti, ktorá bola vykupovaná pre majetkoprávne usporiadanie pozemkov a priestorov učených na výstavbu Školského jadrového reaktora VR-18 v Bratislave, mala byť stanovená podľa § 14 ods. 1 vyhlášky Slovenského cenového úradu č. 129/1984 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a o náhradách za dočasné užívanie pozemkov, pretože išlo o pozemok určený na stavbu (čo v konaní rovnako nebolo sporné).

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na relevantnú judikatúru Ústavného súdu SR, ktorý vo svojich nálezhodoch súvisiacich s reštitučnými konaniami kladie dôraz na to, že „k reštitučným nárokom je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby prípadne v súdnom konaní nedošlo k ďalšej krivde. Reštitučné zákony majú zabezpečiť, aby demokratická spoločnosť pristupovala aspoň k čiastočnému zmierneniu následkov mnohých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu.“

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so záverom, že preskúmané rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom a preto vo veci samej rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p.).

Ako čiastočne dôvodnú vyhodnotil odvolací súd odvoláciu námietku, týkajúcu sa priznanej náhrady trov prvostupňového konania zúčastnenej osobe v 1. rade. Krajský súd jej priznal náhradu trov konania v celkovej výške 429,79 € z titulu trov právneho zastúpenia, a to okrem odmeny za dva úkony právnej služby (vyjadrenie k opravnému prostriedku a účasť na pojednávaní) vrátane paušálnej náhrady a 20% DPH aj odmenu za poradu s klientom, pričom vykonanie tohto úkonu nebolo ničím preukázané. Odvolací súd preto rozhodnutie v tejto časti zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že trovy prvostupňového konania znížil na sumu 323,50 € (t. j. 2 x (127,16 + 7,63) + 20 % podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov). Námietku, že odmena mala byť znížená v zmysle § 13 ods. 2 cit. vyhlášky nepovažoval odvolací súd za dôvodnú, pretože v tomto prípade nešlo o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb (zúčastnené osoby nemajú spoločného právneho zástupcu).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a 2, § 142 ods. 1, § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom nepriznal ich náhradu, pretože navrhovateľ mal v odvolacom konaní úspech len v nepatrnej časti, úspešným zúčastneným osobám síce vznikli trovy z titulu trov právneho zastúpenia, tieto si ale v zákonnej lehote nevyčísľili a odporca nemá na náhradu trov konania zákonný nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.